

A Koe Fakamo'ui. Fakaaha 1:1-3.

❖ Ko hai: Sisu Kalaisi. 1:1a.

- Koe 'uhinga e hingoa e tohi "ke Fakaha mai ai", "ke tau 'ilo ", "mo fakae'a." la Fakaha 'oku fakaha mai ai 'e Sisu ko hai ia, pea ne tatala mai ai e kaha'u.
- Ko Sisu pe 'oku talanoa'i mo fakahaa'i mai 'ihe tohi 'a Fakaha.

❖ 'UHINGA: Ke fakafotunga mai e me'a e hoko 'i he Kaha'u. 1:1b.

- Koe ha, 'aia kuo tala fakae'a mai 'ehe 'Otua 'ia Fakaha Pea koe ha nai hono 'UHINGA ?
 - (1) Ketau mahino'i koe 'Otua 'oku ne pule'i 'ae me'a kotoa pe 'oku hoko he mamani ko'eni 'oku ta nofo ai.
 - (2) Ketau hanga 'o fakapapau'i tene 'iate kitautolu 'o ta'engata, 'o a'u kihe ngaahi taimi faingata'a.
 - (3) Ketau teuteu ki he 'Ene ha'ele mai.
 - (4) Ketau talaangofua kiate la he 'oku tau 'ilo'i 'oku tau fakafalala kiate la.
 - (5) Ketau tui (John 14:29).

❖ Anga fefe:Ngaue 'aki e ngaahi Fakatata. 1:1c.

- Koe lea faka-Kiliki 'oku liliu mei ai 'ae "Fakaha 'o ia" koe—*sēmainō*—'oku 'uhinga 'eni koe "ke fakamatala'i 'o ngaue'aki ha ngaahi 'ata pe fakataataa
- 'Ihe taimi 'oku tau ako ai 'ae Tohi Tapu, 'oku totonu ketau fekumi kihe ngaahi 'uhinga totonu 'oe ngaahi vahe, tuku kehe 'ae taimi 'oku kau ai kihe ni ha ngaahi 'ata fakataataa.
- 'Ihe tohi 'a Fakaha, kuopau ketau fekumi kihe ngaahi 'uhinga 'oe fakataataa pe 'ata, tuku kehe kapau 'oku mahino lelei pe 'ae 'uhinga ia 'oe veesi, pe koe vahe koia.

❖ Monu'ia: Ke tapuaki'i. 1:3.

- 'Ihe taimi 'oku ma'u ai 'eha siasi ha tohi 'ihe taimi ko ee, kuopau ke 'iai 'ae toko taha kene lau 'eni kihe toenga 'ae siasi. Koe toko taha kotoa pe kuopau kene matu'aki feinga ke fanongo lelei kiai.
- Koe 'uluaki 'ihe ngaahi tapuaki 'e fitu 'ia Fakaha 'oku kau kiai 'ae 'ulungaanga 'e tolu ko'eni 'oe mo'ui 'ae Kalisitiane:
 - (1) Ke lau: Vahevahe atu 'a e fakamo'uiko Kalaisi.
 - (2) Ke fanongo: Ako e faifakaamo'ui 'a Kalaisi.
 - (3) Ke tauhi: Koe talangofua ki he ngaahi fekau 'i he Fakaha koia 'o Sisu Kalaisi.

B Fakafe'iloaki mei he tangata tohi: 'Otua. Fakaha 1:4-6.

❖ 'Oku vahevahe mai 'e Sione 'ae faka'amua 'ehe toko taha 'a'ana 'ae tohi ha kelesi moha melino, 'o hange koe fakafe'iloaki 'a Paula mo Pita 'ia (Loma. 1:7; 'Efeso. 1:2, 1Pita. 1:2):

- KOE TAMAI : "Ko ia 'oku i ai mo ia na'e 'i ai pea mo ia 'e 'i ai" (Eikisotosis 3:14)
- KOE LAUMAIE MA'ONI'ONI: "Koe ngaahi Laumalie 'e Fitu" ('Isaia 11:2-3; Sakalaia 1:11)
- KOE 'ALO: "Sisu Kalaisi"
 - (1) Palofita ("kau fakamo'oni 'angatonu")
 - (2) Taula'eiki ("koe 'uluaki fanau tama 'a mate" 'oku ne "fufulu 'emaui ngaahi angahala")
 - (3) Tu'i (Koe pule ki he ngaahi Tu'i 'o e mamani")

❖ 'Oku faka'osi 'aki 'e Sione 'aki 'ene fakamanatu mai 'ae ngaue 'a Sisu. 'Oku ne 'ofa'i kitautolu, Na'a Ne fakamo'ui kitautolu, pea Tene fokotu'u kitautolu koe tu'i moe kau taula'eiki fakataha pea mo la.

C Tefito 'o e popoaki: Ha'ele'anga ua mai 'a Kalaisi:Fakaha 1:7-8.

- ❖ 'E ha'ele mai 'a Sisu 'ihe ngaahi 'ao (Matiu 24:30). Tetau mamata kiate ia 'oku ne ha'u, akinautolu 'e toetu'u mo kinautolu 'oku kei mo'ui (Taniela 12:2). Ko kinautolu ne nau hoka'l ia ,te nau tangi koe'uhi ko ia(Sakalaia 12:10).
- ❖ 'Oku toutou tala 'ae Ha'ele 'Anga Ua mai 'a Sisu mo tataki kiai 'ihe kotoa e tohi Fakaha. Tene foaki e tau'ataaina kiate kinautolu 'oku tatali kiate la, moe fakamaau kiate kinautolu 'oku fehi'a kiate la.